

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 110 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва освітнього компонента	Теорія і практика молодіжної роботи
Викладач (-і)	
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	онлайн / офлайн
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до освітнього компонента

Освітній компонент «Теорія і практика молодіжної роботи» спрямований на вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних, методичних і практичних основ щодо молодіжної роботи на різних рівнях.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є розширення знань з теоретичних та методичних основ молодіжної роботи на різних рівнях; формування компетентностей організації діяльності з дітьми та молоддю; оволодіння основами соціально-педагогічної діяльності з молодіжними та дитячими організаціями, формування практичних навичок використання їх потенціалу для розв'язання соціально-педагогічних проблем дітей та молоді.

Завдання освітнього компонента спрямовані на: усвідомлення здобувачами вищої освіти значення молодіжної політики; ознайомлення з теоретичними та методичними основами молодіжної роботи на різних рівнях; з історією становлення та розвитку молодіжної роботи в Україні та зарубіжних країнах; основними напрямками молодіжної роботи; нормативно-правовим забезпеченням молодіжної роботи та правами молоді; формами участі молоді на різних рівнях держави; формування умінь і навичок організації молодіжної роботи, основні напрями і форми роботи в дитячих та молодіжних організаціях, зміст діяльності в них соціального педагога; проводити соціально-педагогічну роботу по організації спілкування і змістовного дозвілля, спільної діяльності дітей, молоді, дорослих безпосередньо в організації чи в об'єднаннях за інтересами в мікрорайоні, у сімейно-сусідських спільнотах, в умовах неформального та відкритого соціального середовища; планувати діяльність організації; координувати діяльність дитячих та молодіжних організацій в школі, місті, районі тощо; застосовувати різноманітні форми і методи роботи

дитячих громадських об'єднань.застосування кращих практик молодіжної роботи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

СК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень, ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

СК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій; надавати соціально-педагогічну допомогу й підтримку та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності; уміння вести документацію щодо дітей, які потребують соціального супроводу та соціальної реабілітації.

СК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

СК 17. Здатність сприяти участі дітей та молоді у суспільно корисній діяльності.

СК 18. Здатність впливати на подолання міжособистісних, внутрішньо сімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги.

Програмні результати навчання

ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу; здійснювати посередництво між освітніми установами, сім'єю, органами опіки та піклування, трудовими колективами, громадськістю, організовувати їх взаємодію.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; впливати на подолання міжособистісних, внутрішньо сімейних

конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, уразливим категоріям клієнтів із числа: внутрішньо переміщених осіб, груп соціального ризику, дітей, які потребують допомоги.

ПРН 19. Об'єднувати зусилля з метою створення в соціальному середовищі умов для всебічного розвитку дітей та підлітків; проводити соціальну роботу щодо організації спілкування дітей, молоді, дорослих у громаді за місцем їхнього проживання; готувати дітей та підлітків до життя в суспільстві; сприяти участі дітей та молоді у творчій та суспільно корисній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин - 90
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	I10 «Соціальна робота та консультування»	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Молодіжна політика та молодіжна робота.	2	2	4
Тема 2. Історія розвитку молодіжної роботи	2	2	4
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення молодіжної роботи	2	2	8
Тема 4. Форми та напрями молодіжної роботи.	2		4
Тема 5. Інклюзія та молодіжна робота	2	2	8
Тема 6. Соціальна згуртованість, безбар'єрність та психосоціальна підтримка в молодіжному середовищі.	2	2	8
Тема 7. Програми неформальної освіти для молоді		2	8
Тема 8. Практики молодіжної роботи		2	8
Тема 9. Соціальні проекти в молодіжній роботі		2	8

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 45 балів, Контрольна робота – 45 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 45 балів

	Самостійна робота – 10.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 45
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Електронні та інформаційні ресурси

1. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/>
2. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації».
3. Закон України «Про громадські об'єднання».
4. Закон України «Про соціальні послуги».
5. Молодіжний працівник URL: <https://youth-worker.org.ua/>

6. Асоціація молодіжних центрів в Україні. URL: <https://youthcenters.net.ua/>

Основна

1. Алексеєнко Т. Ф. Виховання особистості у Пласті: моногр. / Т. Ф. Алексеєнко, Ю. М. Жданович. – К.: ПП «Проспект-А», 2006. – 262 с.
2. Безпалько О. В. Теорія і практика соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю в територіальній громаді : дис... д-ра пед. наук : 13.00.05 / Ін-т проблем виховання АПН України. К., 2006. 537 с. с. 412–468.
3. Безпалько О. В. Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям в громаді : інформ.-метод. матер. за підсумками проекту «Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям в громаді» / [Т. Басюк, О. Безпалько, З. Бондаренко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Безпалько. К. : [б. в.], 2006. 80 с.
4. Все вирішують... стандарти: Професійні та етичні стандарти діяльності громадських організацій: посібн. для громадських організацій / Ресурсний центр розвитку громадських організацій «Гурт». К., 2001. 60 с.
5. Громадські об'єднання в Україні: навч. посіб. / За ред. В. М. Бесчастного. К.: Знання, 2017. 415 с.
6. Дитячі об'єднання України у вимірах минулого та сучасного: Довідник-посібник / Р. М. Охрімчук, Л. В. Шелестова, О. В. Кравченко та ін. Луганськ: Альма-матер, 2006. 256 с.
7. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. / О. В. Лісовець. 2011. 256 с.
8. Молодіжна державна політика України – хто є хто: інформаційний довідник. К.: Міністерство молоді та спорту України, 2013. – С. 184.
9. Левченко Н.В. Теоретико-практичні основи молодіжної роботи : навчально-методичний посібник / МОН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; уклад.: Левченко Н.В. Умань: ВПЦ «Візві», 2022. 119 с
10. Посібник для тренерів, які працюють в інтересах дітей та молоді груп ризику / С. Буров, О. Войтенко К. : ПП «Видавництво «Сучасний письменник», 2015. 184 с.

Додаткова

1. Левченко Н. В. Аналіз нормативних документів у сфері молодіжної роботи: міжнародний аспект. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, 2021. Випуск 83. 2021 С. 96–102.
2. Левченко Н. В. Менеджмент молодіжних центрів як ефективна форма реалізації молодіжної політики. Електронне наукове фахове видання «Адаптивний менеджмент теорія та перспективи» Серія «Педагогіка», 2021. Випуск 12 (23). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/432>
3. Левченко Н. В., Коляда Н. М. Становлення та розвиток програми «Молодіжний працівник» в Україні. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, 2021. Випуск 84. С. 98–103.

4. Молодіжна політика в Україні. Висновки команди міжнародних оглядачів Ради Європи: Департамент підготовки документів та публікацій Ради Європи. Страсбург. 193 с.
5. Настільна книга неприбуткових організацій / За ред. А. Ткачука. К.: Ін-т громадянського суспільства, 2000. 274 с.
6. Нормативно-правова основа діяльності молодіжних громадських організацій: посіб. для НУО України. К., 2002. С. 6.
7. Особливості формування світоглядної позиції особистості в умовах дитячого об'єднання: моногр. / О. В. Безпалько, О. Левченко Н.В. Теорія і практика молодіжної роботи : навчальний посібник / МОН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; уклад.: Левченко Н.В. Київ : Компрінт, 2021. 106 с.

Викладач